

Taalsystematiek : Nadenken over woorden en nadenken over zinnen

1. Welke soort woorden zijn het?

Kies uit : *bn* / *lidw.* / *zn.* / *ww.* / *verwijsw.*

de	het	een	<i>lidw.</i>
mooie	stevige	grappige	<i>bn.</i>
vindt	mag	riepen	<i>ww.</i>
Luk	paard	postbode	<i>zn.</i>
hij	ze	hen	<i>verwijsw.</i>

2. Welke woorden kun je niet in het meervoud zetten? Duid ze aan.

0 ravijn 0 stap **0 speelgoed** 0 ramp
0 dure 0 computer 0 voetbal 0 muurtekening

3. Zoek in de tekst twee voorbeelden:

Blinker en Nelle nemen deel aan de jaarlijkse dropping van de Kruisemse Heemkundige Kring. Die lijkt letterlijk en figuurlijk in het water te vallen, zeker wanneer onze twee helden ook nog eens verdwalen. Tot ze, net zoals in een sprookje, in het donkere bos een lichtje zien en ze 'toevallig' op een Wiccafeest belanden. Maar... Toeval bestaat niet. Het Lot geeft je vaak een duwtje in de rug. Dit duwtje valt hier wel erg letterlijk te nemen, want Nelle belandt niet in een sprookje met lieve heksen, maar in de handen van een stel geflipte Swami Wami Sjalami's. Gelukkig is ze geen katje om zonder handschoenen aan te pakken, zelfs zonder Blinker. Al hangt haar Lot deze keer wel aan een heel dun zijden draadje...

zn. in het enkelvoud waar een lidw. bij staat	zn. in het meervoud	zn. als verkleinwoord	zn. met een hoofdletter
<i>dropping</i> , <i>bos</i> ,	<i>helden</i> , <i>heksen</i> ,	<i>lichtje</i> , <i>duwtje</i> , <i>katje</i>	<i>Blinker</i> , <i>Nelle</i> ,
<i>stel</i> , <i>rug</i> , <i>keer</i> ,...	<i>handschoenen</i> ,	<i>sprookje</i> , <i>draadje</i>	<i>Wiccafeest</i> , ...

4. Tot welke woordsoorten behoren de volgende woorden

(ze komen uit de tekst hierboven)

donkere	<i>bn</i>	Blinker	<i>zn.</i>
rug	<i>zn</i>	lieve	<i>bn.</i>
verdwalen	<i>ww.</i>	Het	<i>lidw.</i>
zijden	<i>bn.</i>	ze	<i>verwijsw.</i>

5. Doordenkers : Tot welke woordsoort behoort het gemarkeerde woord?

Hij was voorzichtig aan de werken .	zn.
Ze werken voorzichtig met de passer.	ww.
Het is een goed doel om te steunen.	verwijsw.
Het doel is goed gesteund.	lidw.

6. Onderzoek de zinnen.

Wordt die jongen later een bekende filmster?	
Over wie of waarover wordt in de zin iets gezegd?	<u>Onderwerp</u> : Markeer in de zin met geel.
Wat wordt er over het onderwerp gezegd?	<u>rest van de zin</u> : markeer in de zin met blauw.
Welke zinsdelen in de rest van de zin zeggen hoe het onderwerp is of wordt?	wordt een bekende filmster
Welke zinsdelen in de rest van de zin geven een antwoord op de vraag WANNEER?	later

De leerlingen van het zesde maakten heel zorgvuldig hun taak.	
Over wie of waarover wordt in de zin iets gezegd?	<u>Onderwerp</u> : Markeer in de zin met geel.
Wat wordt er over het onderwerp gezegd?	<u>rest van de zin</u> : markeer in de zin met blauw.
Welke zinsdelen in de rest van de zin zeggen wat het onderwerp doet of wat er met het onderwerp gebeurt?	maakten
Welke zinsdelen in de rest van de zin geven een antwoord op de vraag WAT?	hun taak
Welke zinsdelen in de rest van de zin geven een antwoord op de vraag HOE?	heel zorgvuldig

Het feestje werd door Kris en Chris op de speelplaats georganiseerd.	
Over wie of waarover wordt in de zin iets gezegd?	<u>Onderwerp</u> : Markeer in de zin met geel.
Wat wordt er over het onderwerp gezegd?	<u>rest van de zin</u> : markeer in de zin met blauw.
Welke zinsdelen in de rest van de zin zeggen wat het onderwerp doet of wat er met het onderwerp gebeurt?	werd georganiseerd
Welke zinsdelen in de rest van de zin geven een antwoord op de vraag WIE?	door Kris en Chris
Welke zinsdelen in de rest van de zin geven een antwoord op de vraag WAAR?	op de speelplaats

